

Blik op de toekomst

Jaarverslag 2024

**Voedselbank Amsterdam en Regionaal
Distributiecentrum Noord-Holland en Flevoland**

**Kerngegevens
Uitgiftepunten
Cijfers**

Oog voor voedsel, hart voor mensen

In dit verslag

Begrippenlijst	3
Voorwoord	4
Kerngegevens	6
Onze visie, missie en kernwaarden	7
Organisatie en werkwijze	8
Klanten	9
Uitgiftepunten	13
Vrijwilligers	15
Voedselwerving en Leveranciers	18
Inzamelingsacties	21
Distributie	22
Voedselveiligheid en Arbo	23
Fondsenwerving en Financiën	24
Cijfers 2024	26
Colofon	27

Begrippenlijst

Begrip	Definitie en toelichting
Aanvrager	De persoon die als lid van een huishouden een aanvraag voor voedselhulp doet en op wiens naam de Klantenpas komt te staan.
Huishouden	De economische eenheid die gebruik maakt van onze voedselhulp. Per huishouden verstrekken wij één klantenpas.
Klant	Een klant is een huishouden dat gebruik maakt van onze voedselhulp. Minderjarige kinderen tellen hierin mee.
Sociale Kruidenier	Locaties die wekelijks op een bepaalde dag/uren open zijn en waar onze klanten één keer per maand drogisterijproducten en huishoudelijke artikelen kunnen verkrijgen met punten. Het aantal punten is afhankelijk van de grootte van het huishouden.
Uitgiftepunten	Alle locaties waar onze klanten hun voedselpakket kunnen ophalen. Naast onze traditionele uitgiftepunten die een tijdelijke vorm hebben gedurende de uitgiftedagen in buurthuizen en kerken, hebben wij ook uitgiftepunten die ingericht zijn volgens een supermarktconcept en een meer permanent karakter hebben. In totaal beschikken wij over elf uitgiftepunten waarvan twee in de vorm van een supermarkt; het Uitgiftepunt Weesp valt onder Voedselbank Gooi en Omstreken.
Voedselkrat	De hoeveelheid voedsel die klanten wekelijks ontvangen waarbij ons uitgangspunt is dat deze hulp een aanvulling is. Wij streven er dan ook naar voldoende producten te geven voor tweeënhalf à drie dagen. De grootte van het pakket is afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Rutger Koopmans

Voorzitter Voedselbank Amsterdam

Voorwoord

Het jaar 2024 wordt gekenmerkt door een daling van 5 procent in het aantal Amsterdamse huishoudens dat een beroep doet op onze voedselhulp. Dit positieve nieuws is mede te danken aan de stijging van uitkeringen, het minimumloon en toeslagen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat niet iedereen die hulp nodig heeft, ons weet te vinden.

Er blijft een aanzienlijk verschil tussen het aantal Amsterdammers dat onder de armoedegrens leeft en ons klantenbestand. Schaamte, onbekendheid met onze diensten of andere drempels spelen hierbij mogelijk een rol. Via het project Onder de Radar van Voedselbanken Nederland onderzoeken we hoe we deze verborgen groep beter kunnen bereiken.

Als Voedselbank opereren we aanbodgestuurd: we werken met het voedsel dat we ontvangen en verdelen dit zo eerlijk mogelijk. Dit vraagt om flexibiliteit en snelle beslissingen. Hoewel de vraag afneemt, blijft onze uitdaging groot. Dit heeft vooral te maken met het structureel afnemende aanbod van verse groenten, fruit en andere producten uit de Schijf van Vijf wat het steeds moeilijker maakt om volwaardige voedselpakketten samen te stellen.

Daarom kijken we niet alleen naar de korte termijn, maar investeren we ook in duurzame oplossingen. Om structureel bij te dragen aan voedselzekerheid, zijn we gestart met dier-vriendelijke kippenhokken op zorgboerderijen, wat ons in staat stelt verse, lokale én ‘sociale’ eieren uit te delen. Ook op het gebied van duurzaamheid zetten we grote stappen. Ons regionale distributiecentrum in de Houthavens is dit jaar uitgerust met 248 zonnepanelen, en we hebben geïnvesteerd in elektrische bestelwagens. Deze ontwikkelingen brengen ons dichterbij een toekomstbestendige en milieuvriendelijke organisatie.

Armoede verdwijnt niet van de ene op de andere dag. Nog steeds zijn er stadsgenoten voor wie drie maaltijden per dag geen vanzelfsprekendheid is en kinderen die met een lege maag naar school gaan. Voor hen betekent onze hulp meer dan alleen een voedselpakket; het staat voor erkenning, waardigheid en een beetje ademruimte in moeilijke tijden.

Dat een Voedselbank nodig is in een welvarend land als Nederland, blijft een paradox. Toch zijn we er trots op dat we ook dit jaar duizenden Amsterdammers hebben kunnen

ondersteunen. Dit succes is alleen mogelijk dankzij de tomeloze inzet van onze vrijwilligers, de gulle steun van donateurs, bedrijven en stadsgenoten, en de samenwerking met de gemeente Amsterdam en talloze lokale organisaties. Samen maken we het verschil.

“We zijn er trots op dat ook dit jaar duizenden Amsterdammers hebben kunnen ondersteunen”

Namens het bestuur,

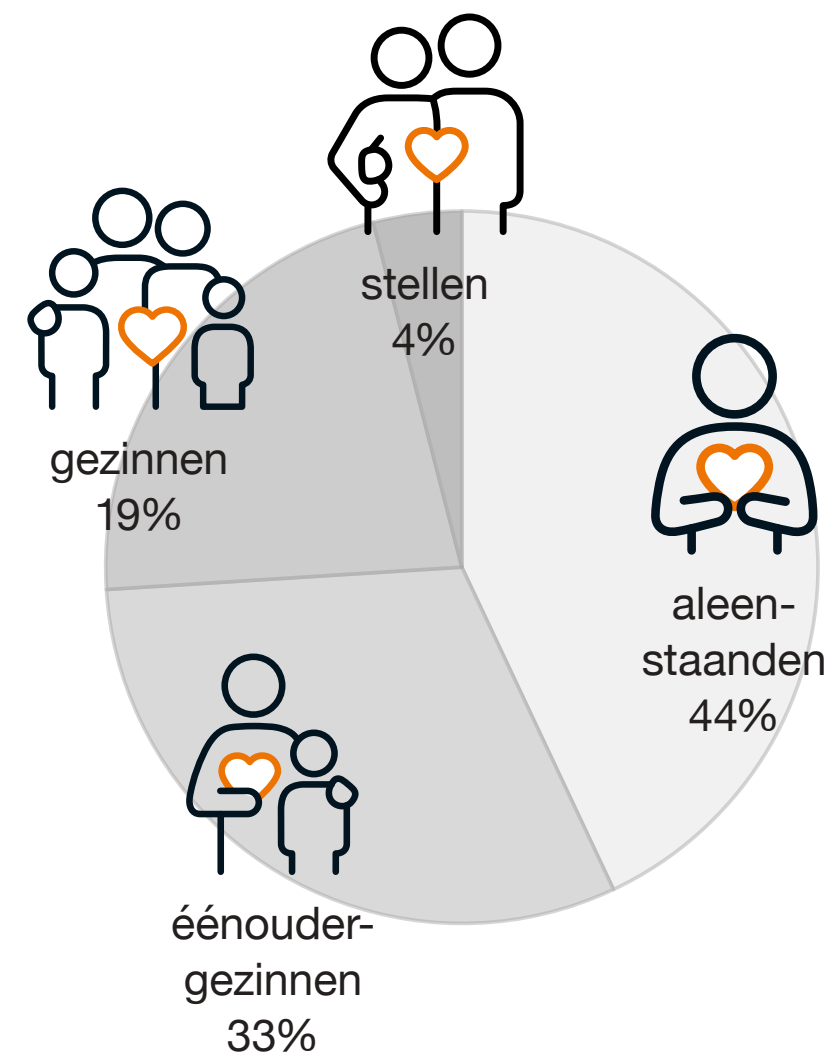
Rutger Koopmans

Voorzitter Voedselbank Amsterdam

Kerngegevens

Huishoudens

1.535 huishoudens in Amsterdam

Wekelijks ontvangen **3.799** Amsterdammers voedselhulp

31% daarvan is minderjarig

Organisatie

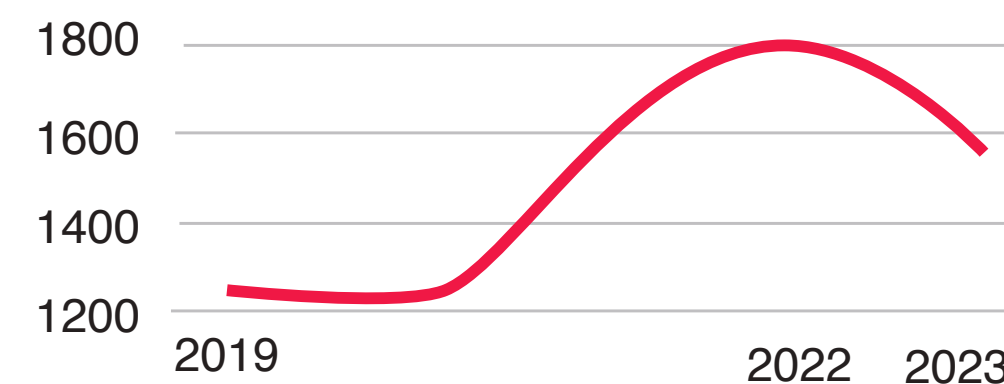
11 Uitgiftepunten (incl. 2 winkelconcepten)
3 Sociale Kruideniers

351 vrijwilligers

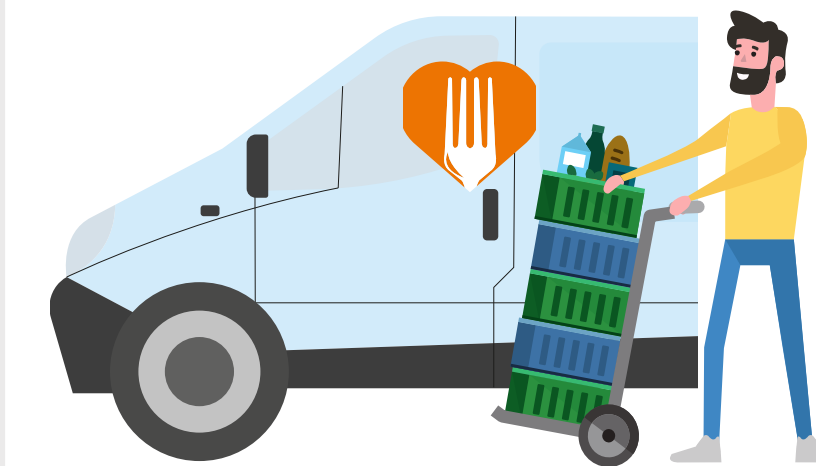
Jongste is 22 jaar en oudste is 93 jaar

Aantal huishoudens (eind van het jaar)

Voedselhulp

Distributiecentrum voor **18 voedselbanken** in de regio

11.600 personen in Amsterdam en de regio ontvangen wekelijks voedsel via ons Regionaal Distributiecentrum

72.021 voedselpakketten uitgedeeld aan Amsterdammers die onder de armoedegrens leven

In totaal zaten er ruim **2,3** miljoen producten in de voedselpakketten

GROENTE & FRUIT BRIGADE
VOOR VOEDSELBANKEN

De Groente & Fruitbrigade leverde **228.939 kilo** verse groente en fruit

Een voedselpakket bevat gemiddeld **30 verschillende** producten

Onze visie, missie en kernwaarden

Onze missie

Voedselbank Amsterdam (VBA) heeft, in lijn met Voedselbanken Nederland, als belangrijkste doel: mensen van gratis voedsel te voorzien die dat tijdelijk niet op eigen kracht kunnen.

Onze visie

Wij ondersteunen mensen onder de armoedegrens door het bieden van voedselhulp dat bij voorkeur bestaat uit voedsel dat anders verloren zou gaan. Om onze klanten wekelijks van een voedselpakket te kunnen voorzien, werken wij samen met de gemeente, bedrijven, instellingen, en particulieren. Zo zorgen we er

samen voor dat we armoede bestrijden, voedseloverschotten verminderen en het milieu minder belasten. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken we samen met lokale organisaties die onze klanten helpen om weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn.

Onze kernwaarden

Voedselbank Amsterdam hanteert de door Voedselbanken Nederland vastgestelde kernwaarden voor haar handelen.

- We verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt;
- We verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel;
- We verstrekken uitsluitend gratis voedsel;
- We verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk;
- We werken uitsluitend met vrijwilligers;
- We zijn neutraal en onafhankelijk ('burgers voor burgers');
- We zijn transparant in onze verantwoording.

Organisatie en werkwijze

Ons kernproces

Het voedsel dat Voedselbank Amsterdam inzamelt, wordt verwerkt in het distributiecentrum in de Houthavens. Hier wordt het gecontroleerd, gesorteerd, opgeslagen en verdeeld. In dit distributiecentrum worden ook de voedselpakketten samengesteld, die vervolgens naar de elf Uitgiftepunten worden vervoerd, waar klanten deze kunnen ophalen.

Daarnaast vervult Voedselbank Amsterdam een bredere rol als regionaal distributiecentrum voor achttien voedselbanken in de provincies Noord-Holland en Flevoland.

Vrijwilligers

Voedselbank Amsterdam draait volledig op

vrijwilligers. Het merendeel van hen is actief betrokken bij het kernproces: het verwerven, opslaan, verpakken en uitdelen van voedsel. Daarnaast zijn er vrijwilligers die zich bezighouden met andere essentiële taken, zoals fondsenwerving, financiën, juridische zaken, ICT, secretariaat en communicatie. Dankzij hun inzet kunnen wij onze missie blijven realiseren.

Bestuur

Het bestuur van Voedselbank Amsterdam bestaat uit vijf uitvoerende en drie niet-uitvoerende bestuursleden. De uitvoerende leden zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing en hebben regelmatig onderling overleg. Daarnaast komt het bestuur elke zes weken

in vergadering bijeen. Bestuursleden nemen ook actief deel aan de landelijke en regionale ledenvergaderingen van de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken. Zoals alle functies binnen onze organisatie zijn ook de bestuursfuncties onbezoldigd.

Eind 2024 was de samenstelling van het bestuur als volgt: Rutger Koopmans (voorzitter), Freek Wessels (penningmeester) en uitvoerende bestuurders Michel Sanders (Bedrijfsvoering, Logistiek en Financiën en Fondsen a.i.), Hans Teunissen (Klanten, Intake, Sociale Markt en Sociale Kruidenier), Hugo Peters (Uitgifte), Tineke de Haan (Vrijwilligerszaken). De functies van secretaris en bestuurslid Fondsen waren eind 2024 nog vacant.

Klanten

Zoals verwacht daalde in 2024 het aantal huishoudens dat gebruik maakte van voedselhulp. Aan het einde van het jaar telt Voedselbank Amsterdam vijf procent minder huishoudens als klant dan aan het begin. Het aantal personen is met negen procent gedaald. Deze daling was het directe gevolg van de verhoging van (bijstands)uitkeringen en toeslagen die vanaf januari van kracht waren.

Te oordelen naar de daling van 18 procent van het aantal gezinnen dat klant bij ons is, had de verhoging van het kindgebonden budget begin 2024 grote impact. Met name grote gezinnen hebben hier voordeel van. Naast het landelijk beleid, speelt ook het lokale beleid ongetwijfeld een rol. Amsterdam is een stad die zich hard maakt voor een sterk armoedebeleid. Zo richt de afdeling Werk, Participatie en Inkomens (WPI) zich op het begeleiden van Amsterdammers naar duurzame werkgelegenheid en financiële zelfredzaamheid. Daarnaast is er in de afgelopen jaren een breed pakket aan regelingen en toeslagen geïntroduceerd ter bestrijding van armoede. Denk hierbij aan een

collectieve zorgverzekering, het kwijschelden van gemeentebelastingen en de Stads-pas. Ook heeft de gemeente onder de noemer Vroegesignalering mensen met schulden tijdig in beeld waardoor verval in armoede voorkomen kan worden. Vanwege de herintake van bestaande klanten hebben beleidsmaatregelen altijd een vertraagd effect op ons klantenbestand. Dit was ook in 2024 zichtbaar: in maart, april en mei zagen we de grootste daling in het aantal huishoudens, met respectievelijk 4,5 procent, 4,2 procent en 4,7 procent. In de zomer nam dit effect geleidelijk af, waarna het aantal huishoudens vanaf september weer maandelijks begon te stijgen.

Wie zijn onze klanten?

Net als voorgaande jaren vormen alleenstaanden de grootste groep binnen ons klantenbestand. Hoewel deze groep licht is toegenomen, blijft het aandeel relatief stabiel. Onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut bevestigt dat alleenstaanden, evenals ouderen, jongeren en statushouders, tot de kwetsbare groepen behoren die een verhoogd risico lopen op armoede. Tegelijkertijd zien zij ook dat de groep mensen die in armoede leeft steeds diverser wordt: “Iedereen kan het overkomen.” Van de huishoudens die gebruik maken van onze voedselhulp bestaat de grootste groep

met 44 procent uit alleenstaanden, gevolgd door eenoudergezinnen (33 procent). Gezinnen met twee ouders maken met 19 procent deel uit van het aantal huishoudens dat klant bij ons is. De daling van 3 procent ten opzichte van vorig jaar is te verklaren door de verhoging van het kindgebonden budget, waar vooral grotere gezinnen van profiteren. De groep stellen bleef met 4 procent stabiel en vormt structureel de kleinste groep. Dat armoede en problematische schulden nauw verweven maatschappelijke problemen zijn is ook te zien bij onze klanten (zie tabel). Van de huishoudens die klant bij ons zijn heeft 42 procent schulden tussen 1.000 en 5.000 euro. Een tekort aan financiële middelen kan leiden tot problematische schulden, wat vaak verder gaat dan alleen een financieel probleem. Het veroorzaakt sociaal isolement en langdurige stress, waardoor mensen moeite hebben de juiste beslissingen te nemen, wat hun schuldensituatie kan verergeren. Wat betreft de geografische spreiding van onze klanten, blijft de verdeling grotendeels ongewijzigd. De meeste huishoudens bevinden zich in Noord, Zuidoost en Zuid, net als in voorgaande jaren.

Onze klanten en schulden

Hoogte schulden	31 dec 2024
Minder dan 1000 euro	18%
Tussen 1.000 en 5.000 euro	42%
Tussen 500 en 10.000 euro	17%
Tussen 10.000 en 25.000 euro	12%
Meer dan 25.000 euro	11%

Kinderen

Jarenlang schommelde het percentage minderjarige kinderen in Voedselbank-huishoudens tussen de 35 en 38 procent. In 2024 is dit aandeel echter gedaald naar 31 procent. In januari maakten 1.471 minderjarigen deel uit van een huishouden dat voedselhulp ontving, terwijl dit aantal eind 2024 met 20 procent was gedaald naar 1.182. Deze daling is ook een direct gevolg van de verhoging van het kindgebonden budget. Armoede mag dan een veelkoppig monster zijn, de oplossing ervan is soms betrekkelijk eenduidig. Opvallend is echter wel dat het aantal meerder-

jarige thuiswonende kinderen binnen Voedselbank-huishoudens met 5 procent is gestegen. Dit is mogelijk te verklaren door het aanhoudende tekort aan betaalbare huurwoningen in Amsterdam, waardoor jongvolwassenen langer thuis blijven wonen.

Het intakeproces

Om te bepalen of mensen (nog steeds) in aanmerking komen voor een voedselpakket, vindt periodiek een (her)intake plaats. Sinds 2020 wordt dit proces uitgevoerd door de Buurteams, wat aanzienlijke voordelen oplevert. Voor bestaande klanten betekent dit een laag-

drempelige toegang tot voedselhulp, omdat zij vaak al bekend zijn met het Buurteam. Tegelijkertijd krijgen de Buurteams hierdoor de kans om vroegtijdig in contact te komen met mensen die financiële problemen hebben. De Buurteams zetten de intake breed in: ze helpen niet alleen met financiële zaken maar ook op andere gebiede. De samenwerking verloopt goed: medewerkers van Buurteams bezoeken regelmatig de Uitgiftepunten, waardoor de communicatie tussen hulpverleners en vrijwilligers soepeler verloopt en sneller kan worden geschakeld bij spoedaanvragen.

Duur voedselhulp

Een van de uitgangspunten van de Voedselbank is dat onze hulp tijdelijk is. De bedoeling is dat mensen mede dankzij onze hulp op een gegeven moment weer in staat zijn het financieel zelf te redden. Dat is ook de reden dat onze voedselpakketten eten bevatten voor 2 tot 3 dagen en geen hele week. Wij willen daarmee de zelfredzaamheid stimuleren. Uit onderstaande grafiek blijkt dat wij niet altijd slagen in deze opzet.

Hoe lang zijn mensen klant bij Voedselbank Amsterdam?

Gemiddelde duur gebruik

Minder dan 3 maanden	18%
Tussen 3 en 6 maanden	13%
Tussen 6 en 12 maanden	15%
Tussen 12 en 24 maanden	16%
Tussen 24 en 36 maanden	14%
Meer dan 36 maanden	22%

Wie komt in aanmerking?

Om te bepalen of iemand recht heeft op voedselhulp, hanteren wij de leefgeldnorm zoals vastgesteld door Voedselbanken Nederland. Dit betekent dat we kijken naar het bedrag dat iemand overhoudt voor dagelijkse uitgaven na aftrek van vaste lasten, inclusief een gemaximeerd bedrag voor telefonie, internet, tv en energiekosten.

Sinds juni 2024 zijn de criteria voor de berekening van deze norm aangepast. Er is nu een vast bedrag gereserveerd voor sociale participatie, zoals sport en culturele activiteiten, zonder dat hierover verantwoording hoeft te worden afgelegd. Daarnaast zijn standaardbedragen toegevoegd voor kleding, kleine reparaties en inboedel, die niet hoeven te worden opgegeven bij de intake.

Voedselbank Amsterdam houdt hierbij ook rekening met de waarde van de Stadspas, die toegang biedt tot sociale activiteiten tegen lage of geen kosten.

Deze aanpassingen zijn mede ingegeven door een onderzoek van Ipsos, waaruit bleek dat 14 procent van de Nederlanders voedselhulp ervaart. Dit betekent dat zij onvoldoende toe-

gang hebben tot gezond en gevarieerd eten. Een deel van deze groep heeft voedselhulp nodig, maar maakt daar geen gebruik van. Door de nieuwe normen wordt voedselhulp toegankelijker, vooral voor een- en tweepersonshuishoudens zonder kinderen, die eerder buiten de criteria vielen.

Project 'Onder de Radar'

Voedselbank Amsterdam is actief betrokken bij het landelijke project "Onder de Radar", een initiatief van Voedselbanken Nederland. Hoewel Voedselbank Nederland jaarlijks 180.000 mensen helpt, blijkt uit het Ipsos-onderzoek dat de groep die voedselhulp ervaart aanzienlijk groter is. Het doel van dit project is om inzicht te krijgen in waarom sommige mensen die recht hebben op voedselhulp, zich niet aanmelden. We onderzoeken factoren zoals schaamte, onbekendheid en drempels in het aanvraagproces. Op wijkniveau hebben we al een goed beeld van hoeveel mensen gebruik maken van de Voedselbank, maar we willen ook achterhalen hoeveel mensen hulp nodig hebben, maar deze (nog) niet aanvragen. Sindsdien zoeken we deze mensen actief op, gebruiken we gerichte communicatiekanalen en testen we verschillende strategieën om hen over de drempel te helpen.

Uitgiftepunten

De Uitgiftepunten zijn de locaties waar onze klanten hun voedselpakketten wekelijks ophalen. Voor velen heeft dit bezoek ook een sociaal aspect: een moment van ontmoeting, buurtnieuwtsjes en een kop koffie.

Om deze wekelijkse uitgifte te verzorgen beschikt Voedselbank Amsterdam over elf Uitgiftepunten (UP's) verspreid over de zeven stadsdelen¹. Uitgiftedagen zijn dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag. Om de uitgifte goed te laten verlopen heeft elk UP een vast team onder leiding van een coördinator. Negen UP's hebben een pop-upachtig karakter en maken tijdens de uitgifte gebruik van kerken en buurthuizen. Sinds 2020 hebben wij in stadsdelen Zuid en Noord de bestaande UP's vervangen door een supermarktconcept. Waar de Voedselmarkt Zuid een initiatief

is van Voedselbank Amsterdam, bestaat de Sociale Markt uit een samenwerkingsverband met de Protestantse Diaconie, het Leefkringhuis en het Leger des Heils. Voor klanten betekent deze samenwerking dat ze met één screening toegang hebben tot vier voorzieningen namelijk de Voedselbank, een Sociale Kruidenier, een kledingbank en een sociaal programma (o.a. een 'warme' huiskamer, allerlei cursussen en een gratis kapper).

Sociale kruidenier

Met de opening van de Sociale Markt hebben we nu in totaal drie Sociale Kruideniers (Noord, Nieuw-West en Zuid). Ook Voedselbankklanten uit andere stadsdelen kunnen hier maandelijks terecht voor gratis drogisterijproducten. Afhankelijk van de grootte van het huishouden krijgen klanten een bepaald aantal punten per maand die ze bij de Sociale Kruidenier kunnen besteden. Ruim de helft van alle huishoudens maakt gebruik van de Sociale Kruidenier. Op de locaties waar de Sociale Kruidenier bij een Uitgiftepunt zit, ligt het gebruik op maar liefst 80 procent. Het basisassortiment bestaat uit o.a. wc-papier, afwasmiddel, allesreiniger, shampoo, tandpasta, maandverband en luiers. Krijgen

we van deze producten onvoldoende binnen dan kopen wij deze in zodat onze klanten altijd een keuze hebben uit deze basisartikelen. Daarnaast is er een aanvullend en steeds wisselend assortiment dat bestaat uit bijvoorbeeld babyproducten, diervoeding, overige schoonmaak- en persoonlijke hygiëne producten. Deze producten krijgen wij van leveranciers of als bijvangst van inzamelingsacties bij supermarkten, scholen of bedrijven.

Luierprogramma en menstruatieproducten

Naast de Sociale Kruidenier hebben we ook een Luierprogramma en delen we menstruatieproducten uit tijdens de uitgiften. Huishoudens met kinderen onder de vier jaar krijgen via hun uitgiftepunt twee keer per maand twee pakken luiers. Extra luiers kunnen ze vervolgens met punten 'kopen' bij de Sociale Kruidenier. Op alle Uitgiftepunten krijgen huishoudens voor elk vrouwelijk lid twee keer per maand maandverband of tampons mee. Deze producten kunnen zij ook – zonder aftrek van punten - bij de Sociale Kruidenier krijgen.

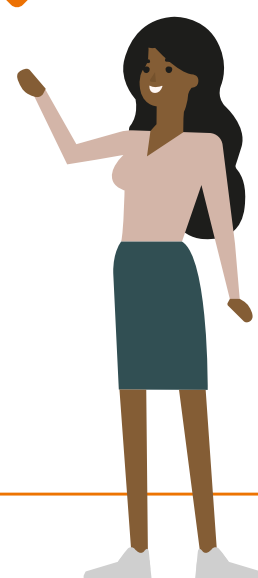

Vrijwilligers

Een van onze kernwaarden is dat Voedselbank Amsterdam volledig draait op vrijwilligers; wij hebben geen betaalde medewerkers in dienst. Het merendeel van onze vrijwilligers is actief betrokken bij het kernproces: de verwerving, opslag en distributie van voedsel. realiseren.

351
vrijwilligers bij
Voedselbank
Amsterdam

Daarnaast zijn vrijwilligers onmisbaar in andere essentiële rollen, zoals bestuur, management, fondsenwerving, financiën, juridische zaken, ICT, secretariaat en communicatie. Dankzij hun inzet en toewijding kunnen wij onze missie blijven realiseren.

Eind 2024 waren er in totaal 351 vrijwilligers werkzaam bij Voedselbank Amsterdam. Hier van werkten er 155 in het distributiecentrum en 196 bij de uitgiftepunten (inclusief de Sociale Kruideniers). Overigens is de bemensing van de Sociale Markt in De Ark en het uitgiftepunt 'Hoop voor Noord' (allebei in stadsdeel Noord) hierin niet meegenomen omdat zij vanuit respectievelijk de Protestantse Diaconie en Het Leefkringhuis werken.

Werving

Veel mensen willen zich graag inzetten als vrijwilliger, maar geven daarbij de voorkeur aan een beperkt aantal uren en een duidelijk afgebakend takenpakket. De grootste uitdaging ligt in het werven van vrijwilligers voor leidinggevende en staffuncties. Voor operationele func-

ties in ons distributiecentrum – zoals logistiek, transport en sorteren – melden zich doorgaans voldoende geschikte kandidaten. Nieuwe vrijwilligers bij de Uitgiftepunten worden vooral geworven via het netwerk van de vrijwilligers zelf wat bijdraagt aan de continuïteit en betrokkenheid.

Vrijwilligersvergoeding

Om vrijwilligers meer aan ons te binden, zijn we in 2023 gestart met een pilot waarin zij een vergoeding krijgen van 7,50 euro per dag. Om hiervoor in aanmerking te komen dienen vrijwilligers te voldoen aan een aantal criteria zoals een minimum van tien gewerkte uren per week. In 2025 gaan wij deze proef evalueren.

Flexvrijwilligers

Naast onze vaste vrijwilligers, die wekelijks bij ons werken, beschikt Voedselbank Amsterdam over een flexibele schil van vrijwilligers. Deze flexvrijwilligers worden ingezet voor kortduren-

de taken, zoals het inpakken van voedselpakketten, het sorteren van voedsel en het begeleiden van inzamelingsacties bij supermarkten. Dankzij de coördinatie door vaste vrijwilligers kunnen deze processen efficiënt en gestructureerd worden uitgevoerd.

Een belangrijke bron van flexvrijwilligers is het Corporate Flex Programma van VBA. Dit programma biedt bedrijven de mogelijkheid om medewerkers, in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), vrijwilligerswerk te laten doen. In 2024 hebben maar liefst 750 vrijwilligers via dit programma een shift in ons distributiecentrum gedraaid. De belangstelling blijft groot: 45 bedrijven nemen deel en er is zelfs een wachtlijst.

Daarnaast werken we samen met NL Cares, een organisatie die flexvrijwilligers werft en faciliteert. Via deze samenwerking hebben we in 2024 nog eens 400 flexvrijwilligers kunnen inzetten.

Kennis en vaardigheden

In oktober organiseerde Vrijwilligerszaken de jaarlijkse themabijeenkomst voor coördinatoren en stafleden. Dit jaar waren Munish Ramlal, Ombudsman Metropool Amsterdam, en Annemarie Tuzgöl-Broekhoven, Kinderombudsman Metropool Amsterdam, te gast. Zij gaven een presentatie over hoe burgers vast kunnen lopen in de bureaucratische processen van de gemeente. Het onderwerp bleek veel los te maken bij de aanwezigen, wat resulteerde in een levendige discussie en een stroom aan vragen uit het publiek.

Ook dit jaar heeft VBA een aantal opleidingen en trainingen georganiseerd. Zo hebben zeven vrijwilligers een BHV-training gevolgd en hebben wij intern vrijwilligers en ROC-studenten opgeleid tot heftruckchauffeur. Daarnaast hebben twee chauffeurs hun BE-rijbewijs behaald.

Diversiteit en inclusie

Ook in 2024 heeft Vrijwilligerszaken zich actief ingezet om een vrijwilligersbestand te creëren dat een zo breed mogelijke afspiege-

ling vormt van de Amsterdamse bevolking. We geloven dat een diverse groep vrijwilligers niet alleen bijdraagt aan een inclusieve organisatie, maar ook aan een betere ondersteuning van de mensen die onze hulp nodig hebben. In het kader van dit doelgroepenbeleid heeft Voedselbank Amsterdam haar samenwerkingsverbanden versterkt en voortgezet met diverse organisaties, waaronder de gemeente Amsterdam (voor de plaatsing van statushouders, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en werkervaringsplekken), ROC's (stagiairs), de reclassering (mensen met een taakstraf) en Nova Safe House. Deze samenwerkingen maken het mogelijk om mensen met uiteenlopende achtergronden en ervaringen een zinvolle rol binnen onze organisatie te bieden.

Daarnaast zetten we ons in om onze vrijwilligers te ondersteunen met trainingen en begeleiding, zodat zij niet alleen effectief kunnen bijdragen, maar zich ook persoonlijk kunnen ontwikkelen. Door continu te investeren in diversiteit en inclusie bouwen we aan een sterke, betrokken en representatieve vrijwilligersorganisatie die zich voorbereidt op de toekomst.

Voedselwerving en Leveranciers

Ondanks de daling van het aantal klanten in 2024 bleef het een uitdaging om onze voedselvoorraden op peil te houden. De trend van een afnemend aanbod zette zich onverminderd voort en was zichtbaar in alle productcategorieën, met name bij versproducten zoals groenten, fruit en zuivel. Deze ontwikkeling vergrootte de druk op onze organisatie, zowel financieel als operationeel.

Uitdagingen in voedselwerving

Verschillende factoren dragen bij aan de afname van voedseldonaties door producenten, telers en retailers. Stijgende grondstofprijzen en toenemende kosten zetten marges onder druk, waardoor bedrijven efficiënter omgaan met hun logistiek en marketingstrategieën. Dit resulteert in initiatieven zoals dynamisch afprijzen en AH Overblijvers, waarbij producten die dicht tegen de houdbaarheidsdatum aan zitten

tegen een lagere prijs aan consumenten worden verkocht in plaats van te worden gedoneerd. Daarnaast groeit de aandacht voor voedselverspilling zowel bij producenten en retailers als consumenten. Zo heeft de supermarktbranche zich ten doel gesteld om de voedselverspilling met de helft te verminderen in 2030 ten opzichte van 2015. Deze bewustwording heeft geleid tot de opkomst van steeds meer

commerciële initiatieven die voedseloverschotten een nieuwe bestemming geven. Organisaties zoals Too Good To Go, Foodello en No Waste Army hebben een verdienmodel ontwikkeld rondom de verkoop van onverkochte producten. Ook kleinere spelers, zoals Krush, Thijs Tea en Unwaste, spelen hierop in door reststromen te verwerken tot nieuwe voedingsproducten.

Toenemende concurrentie voedseloverschotten

Voorheen ontvingen we kosteloos pallets met afgekeurde tomaten, appels of peren, maar nu zien we dat deze producten steeds vaker worden verkocht aan partijen die er waarde in zien. Dit geldt ook voor houdbare producten die dicht tegen de THT-datum (Tenminste Houdbaar Tot) aan zitten.

Voedsel dat voorheen werd gedoneerd, wordt nu vermarkt, wat resulteert in een afnemend aanbod voor voedselbanken.

Naast commerciële initiatieven ontstaan er ook lokale voedselprojecten, zoals Voedselkring Amsterdam, die zich richten op het verzamelen van versproducten voor mensen met een laag inkomen. Hoewel dit bijdraagt aan het verminderen van voedselverspilling en het ondersteunen van kwetsbare groepen, betekent het voor ons een extra uitdaging om voldoende donaties te verkrijgen.

Voedselzekerheid dankzij samenwerking

Ondanks deze ontwikkelingen is het ons in 2024 gelukt om onze klanten te voorzien van volledige en gevarieerde voedselpakketten, met voldoende verse producten. Dit was mogelijk dankzij de steun van grote leveranciers die structureel voedsel doneren, de Groente- en Fruitbrigade, die verse producten specifiek voor Voedselbanken inzamelen en Manna, een belangrijke leverancier van voedingsmiddelen. Dankzij deze samenwerkingen konden we ook in een uitdagend jaar onze missie blijven vervullen en Amsterdammers in nood blijven ondersteunen.

Belangrijke Leveranciers

Het merendeel van het voedsel dat wij uitdelen is afkomstig van twaalf grote leveranciers, namelijk: Albert Heijn, Arla, Biscuit International, FrieslandCampina, Hak, Jumbo, Lidl, Mars, Nestlé, The Kraft Heinz Company, PepsiCo en Unilever. Samen zijn deze bedrijven verantwoordelijk voor ongeveer 75 procent van

ons voedselaanbod. Voor verse groenten en fruit werken we nauw samen met Manna, de Groente- en Fruitbrigade, horecagroothandel InstockMarket en Fruitful Office, een leverancier van kantoorfruit. Dankzij deze partners kunnen we onze klanten voorzien van een breed en gevarieerd aanbod aan voedingsmiddelen.

Groenten en fruit

De Groente & Fruitbrigade en Stichting Manna Schermer zijn beide initiatieven die verbonden zijn aan Voedselbanken Nederland. Zij werken samen met telers en handelaren om groente en fruit te redden die vanwege vorm, grootte of kleur niet aan de commerciële eisen voldoen, maar nog steeds uitstekend geschikt zijn voor consumptie. Deze producten worden gesorteerd en gedistribueerd naar lokale voedselbanken en regionale distributiecentra.

De Groente & Fruitbrigade is onder andere actief in het Westland en de Noordoostpolder. Naast het verzamelen van lokaal geteelde groenten en fruit, halen zij hier ook verhandelde verse producten op, zoals mango's en avocado's. Naast deze structurele aanvoer vond in 2024 opnieuw de seizoensactie 'De Laatste Pluk' plaats. In het najaar plukten vrijwilligers in onder andere West-Friesland en Zeewolde appels die door telers worden overgeslagen vanwege een afwijkende kleur, grootte of soort. Dankzij deze actie konden wij opnieuw een grote hoeveelheid appels verdelen onder onze klanten.

Kippenproject

In samenwerking met Stichting Landzijde, een overkoepelende organisatie van zorgboerderijen in Noord-Holland, zijn we dit jaar gestart met het plaatsen van diervriendelijke kippenhokken. Voedselbank Amsterdam investeert mede in de aanschaf van 15 kippenhokken, terwijl Landzijde de overige kosten financiert en zorgboerderijen selecteert die deze kunnen huisvesten. Elk hok biedt plaats aan 50 kippen, waarvan de gelegde eieren bestemd zijn voor onze klanten. Op dit moment zijn vier hokken in gebruik genomen en in het voorjaar van 2025 volgen er nog drie. Voor de resterende hokken zoeken we nog zorgboerderijen die deze kunnen faciliteren. Eieren zijn een zeer gewild product bij onze klanten, maar worden slechts mondjesmaat gedoneerd. Ons streven is dan ook om alle Voedselbank-huishoudens wekelijks van een doosje eieren te voorzien.

Voedsel aangekocht met ESF-gelden

Naast het voedsel dat wij rechtstreeks gedoneerd krijgen of zelf aankopen, ontvangen wij

ook voedsel via Voedselbanken Nederland, die voedsel inzamelen of aankopen en verdelen onder de 179 aangesloten voedselbanken. Sinds 2021 verloopt de inkoop van voedsel door Voedselbanken Nederland via Stichting Voedselvangnet, een onafhankelijke inkooporganisatie die efficiënt en prijsbewust voedsel inkoopt. Voorheen werd deze inkoop gefinancierd door een eenmalige subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken. Vanaf 2024 komt de financiering uit het Europees Sociaal Fonds 2021-2027 (ESF+), wat het mogelijk maakt om ook bij afnemende voedseldonaties onze klanten van voedsel te blijven voorzien. Het ESF+ heeft voor de komende jaren 17,5 miljoen euro beschikbaar gesteld om voedselpakketten aan te vullen met producten waar

veel vraag naar is, maar die niet altijd of in te kleine hoeveelheden gedoneerd worden. Denk hierbij aan pasta, melk, zonnebloemolie en tandpasta. De Voedselbanken werken hiervoor nauw samen met Stichting Voedselvangnet, die verantwoordelijk is voor de (Europese) aanbesteding, inkoop en distributie van voedingsmiddelen en aanvullende producten, zoals persoonlijke verzorgingsproducten en hygiëneartikelen, voor klanten van de aangesloten voedselbanken. In 2024 vond de eerste pilotlevering vanuit het fonds plaats, waarbij 40.000 pakken houdbare melk werden ingekocht. Van deze producten ontving Voedselbank Amsterdam 13 procent, waarmee we onze klanten structureel beter konden ondersteunen.

Inzamelingsacties

Om voldoende lang houdbare producten binnen te krijgen, organiseren en/of faciliteren wij inzamelingsacties op bedrijven, scholen en supermarkten.

Droge kruidenierswaren zoals pasta, rijst, conserven en zonnebloemolie krijgen we vaak onvoldoende binnen uit reststromen. Dit heeft te maken met de lange houdbaarheidsdatum. Om toch voldoende van deze producten binnen te krijgen, bieden inzamelingsacties waarin we met 'boodschappenlijstjes' om een bepaalde producten vragen uitkomst. Bij de bedrijven- en scholeninzamelingsacties ligt het zwaartepunt in de maand december, de supermarktacties vinden het hele jaar door plaats.

Supermarktacties

Naast de landelijke en regionale acties die grote supermarktketens zelf organiseren (zie vorige hoofdstuk), voert Voedselbank Amsterdam ook eigen, kleinschaligere inzamelacties uit. Hierbij staat een team van vrijwilligers, meestal op zaterdagen, in supermarkten om klanten te vragen lang houdbare producten te doneren. Deze acties hebben in 2024 in totaal 1.848 volle kratten opgeleverd, wat neerkomt op een stijging van 13 procent ten opzichte van 2023.

Scholen- en bedrijvenacties

Naast supermarktacties faciliteren wij ook inzamelacties op scholen en bij bedrijven. Hiervoor leveren wij 'boodschappenlijstjes' met lang houdbare producten, posters en lege kratten aan de deelnemende organisaties. Zij voeren vervolgens intern een campagne om zoveel mogelijk producten in te zamelen. In 2024 werd via deze acties in totaal 1.663 kratten ingezameld, waarbij scholen tijdens december het grootste aandeel leverden: zij waren verantwoordelijk voor maar liefst 80 procent van het totaal.

Distributie

Naast onze functie als Voedselbank voor de gemeente Amsterdam, zijn wij één van de tien Regionale Distributiecentra (RDC) van Voedselbanken Nederland. Als RDC verdelen wij voedsel dat door grote leveranciers en supermarktketens landelijk en regionaal wordt aangeboden. Dit voedsel (houdbaar, koelers of diepvries) slaan wij tijdelijk op om het vervolgens te verdelen onder onze elf uitgiftepunten in Amsterdam en achttien voedselbanken in de regio Flevoland en Noord-Holland. Zo bedienen wij vanuit ons distributiecentrum in de Houthavens wekelijks niet alleen ruim 4.000 Amsterdammers die onder de armoedegrens leven maar ook ongeveer 7.700 personen in de regio.

Distributiecentrum

Ons distributiecentrum bestaat uit ruim 1.200 vierkante meter met 700 palletplekken en beschikt aan een moderne koeling en vriezer van bij elkaar opgeteld 130 vierkante meter. Om de voedselpakketten in te pakken hebben we een semiautomatische transportband waaraan ongeveer 12 personen kunnen werken. Het intern rijdend materieel bestaat uit vier heftrucks, twee elektrische pompwagens en een stapeelaar. Voor het externe transport beschikken wij over een vrachtwagen, twee elektrische busjes en drie bakwagens. Dagelijks werken er gemiddeld 40 vrijwilligers (inclusief onze chauffeurs) in het distributiecentrum.

Zonnepanelen

Met de installatie van 248 zonnepanelen op het dak van ons distributiecentrum in de Houthavens heeft Voedselbank Amsterdam dit jaar een belangrijke stap gezet in de verduurzaming van haar energievoorziening. Dit draagt niet alleen bij aan een vermindering van de ecologische voetafdruk, maar resulteert ook in een significante besparing op operationele kosten. De voorbereidingen voor deze installatie namen veel tijd in beslag, aangezien de constructie van het dak oorspronkelijk niet berekend was op het gewicht van zoveel zonnepanelen. Door gebruik te maken van een geavanceerde constructie van Rable uit Delft, waarbij de krachten van de panelen worden afgewikkeld op de steunpilaren van het gebouw, kon de installatie uiteindelijk toch worden gerealiseerd. Een belangrijke voorwaarde was het gebruik van lichtgewicht zonnepanelen. De panelen van Solarge, de enige producent wereldwijd die volledig circulaire zonnepanelen levert, voldeden aan deze eis. De eerste 10 panelen werden door de fabrikant gedoneerd; de overige panelen zijn gefinancierd door betrokken donateurs.

Voedselveiligheid en Arbo

Net als bij supermarkten, moeten onze klanten ervan op aan kunnen dat de kwaliteit van het voedsel dat zij krijgen, gewaarborgd is. Evenzo hebben wij regels om de gezondheid, veiligheid en welzijn van onze vrijwilligers te waarborgen.

Voedselveiligheid

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft richtlijnen opgesteld waaraan voedselbanken zich strikt moeten houden en waarop regelmatig controle plaatsvindt. De jaarlijkse inspectie werd in 2024 uitgevoerd door SENSZ Voedselveiligheid.

Voor het derde jaar op rij behaalde ons distributiecentrum de maximale score van 10. Deze uitstekende beoordeling is mede te danken aan de inzet van stabiele teams van vrijwilligers, die over uitgebreide kennis van voedselveiligheid beschikken.

Bij de Uitgiftepunten (UP's) is het waarborgen van voedselveiligheid uitdagender, mede door hun pop-upachtige karakter. Een steekproefinspectie bij de UP's leverde in eerste instantie een onvoldoende op. Na het doorvoeren van de verbeterpunten werd bij een herinspectie echter alsnog een voldoende behaald.

Arbo

Aan de tweejaarlijkse BHV-training hebben zes vrijwilligers deelgenomen. Op dit moment beschikken we over voldoende bhv'ers in het distributiecentrum. Dit jaar heeft Vrijwilligerszaken een training heffen en tillen ontwikkeld; deze zal medio 2025 van start gaan.

Fondsenwerving en Financiën

Resultaat en eigen vermogen

Het resultaat over 2024 bedraagt € 797.565 (resultaat voor bestemmingsfondsen en reserves). Het bestuur van Voedselbank Amsterdam beoordeelt dit als een hoog, maar wenselijk resultaat waarmee we onze financiële stabiliteit behouden en toekomstige uitdagingen kunnen opvangen.

Vanuit de gevormde reserves zijn onder andere twee BE-Combiwagens aangeschaft en voedselaankopen gedaan. Ook zijn fondsen gebruikt voor de aankoop van producten in het

basisassortiment van de Sociale Kruidenier. Bestaande reserves zijn nog niet volledig aangewend waardoor er een relatief hoog banksaldo op de balans te zien is. Deze gelden zijn grotendeels toegewezen aan specifieke doelbestemmingen. Om te profiteren van gunstige rentetarieven zijn ook dit jaar de reserves op een depositorekening gezet.

Verlies en winstrekening

Dit jaar is het resultaat 25.879 euro hoger dan het resultaat uit 2023. Deze stijging komt voort uit een stijging van 46.395 euro in operationele inkomsten en een stijging van 45.562 euro in operationele kosten. Per saldo stijging van het operationele resultaat van 833 euro.

Inkomsten

Bij de inkomsten zagen we voor het tweede jaar op rij een daling in de donaties van particulieren (minus 171.063 euro ten opzichte van vorig jaar). Hiertegenover stond een toename van 155.272 euro van de donaties van organisaties zonder winststreven, geheel te verklaren uit de grotere bijdrage van Voedselbanken Nederland. Ook bedrijven hebben in 2024 substantieel meer gedoneerd: hun giften stegen met 62.186 euro.

De daling van donaties van particulieren vraagt enige context. Wat we zien is dat particulieren Voedselbank Amsterdam blijven steunen, maar dat er een duidelijk verband is tussen gebeurtenissen in de wereld, de daaruit voortkomende aandacht voor armoede in Nederland en een daaraan gerelateerde campagne met een directe call to action.

De subsidie van de gemeente Amsterdam is in 2024 met 372.163 euro gelijk gebleven.

Kosten

Onze uitgaven omvatten onder meer huur, materieel, energie- en kantoorkosten. In 2024 stegen de totale kosten met 45.562 euro. De grootste kostenstijging bestaat uit de hogere exploitatiekosten van ons distributiecentrum en kosten van logistiek (busjes, bestelwagens en overige vervoersmiddelen).

Eigen vermogen

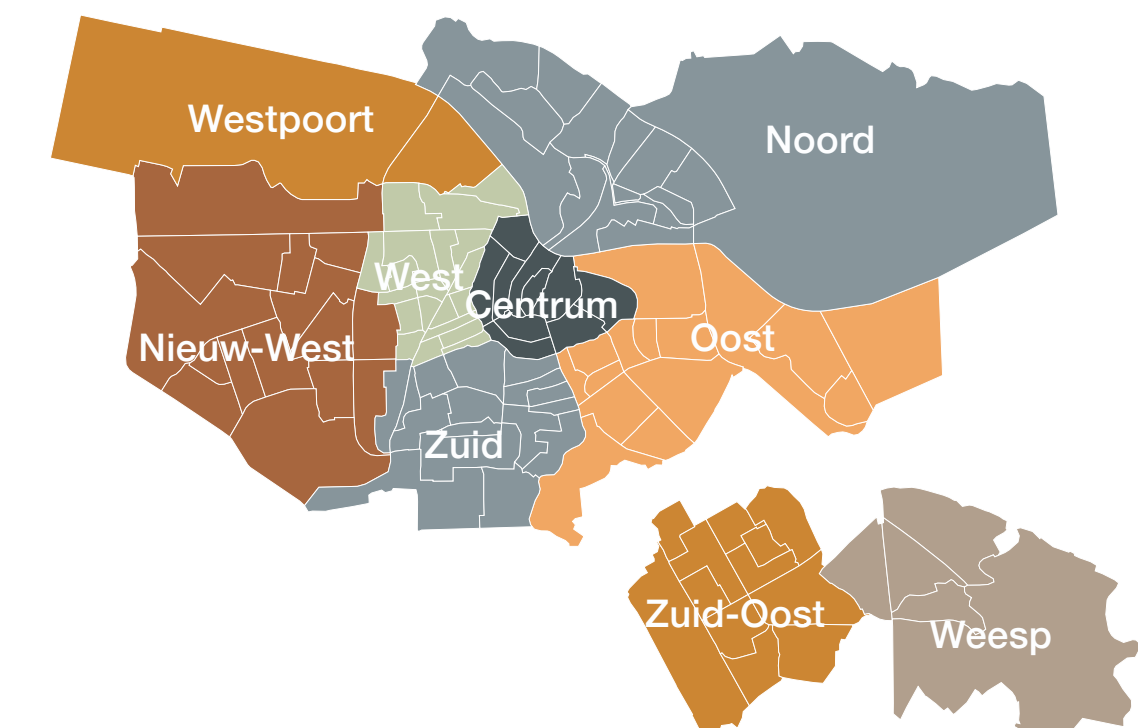
Het bestuur is zich bewust van de hoge kas-saldi en het substantiële eigen vermogen. Afgezet tegen het verleden waarin krapte en beperkte middelen de realiteit waren, is dit een solide positie. Temeer omdat wij binnen ons eigen vermogen ook over een aanzienlijke calamiteiten- en egalisatiereserve beschikken. De calamiteitenreserve stelt ons in staat onverwachte kosten op te vangen in buitengewone omstandigheden en crises. Dat neemt niet weg dat wij voorzichtig en kostenbewust blijven opereren. De toevoegingen aan het eigen vermogen worden als een verstandige, langetermijnstrategie beschouwd, waarmee Voedselbank Amsterdam haar maatschappelijke missie kan blijven vervullen.

Cijfers 2024

	Eind 2024	Eind 2023
Klantenbestand		
Aantal klanten	3.799 (-9%)	4.181
Aantal huishoudens	1.535 (-5%)	1.610
Soort huishouden		
alleenstaanden	44%	42%
éénoudergezinnen	33%	32%
gezinnen	19%	22%
stellen	4%	4%
Leeftijd aanvrager		
< 30 jaar	5%	4%
30 - 50 jaar	39%	40%
≥ 50 jaar	56%	56%
Kinderen		
minderjarige kinderen	1.182	1.471
meerderjarige kinderen	726	689

	Eind 2024	Eind 2023
Huishoudens per UP*		
Centrum, Marnixstraat	148	161
Nieuw-West: Geuzenveld / Slotermeer	77	88
Nieuw-West: Osdorp	60	80
Noord, De Ark	279	260
Noord, 'Hoop voor Noord'	81	107
Oost	216	202
West: Bos & Lommer	85	134
West: De Baarsjes	42	50
Zuid	226	233
Zuidoost, Bonte Kraai	218	215
Zuidoost, Holendrecht	103	83

* UP Weesp valt onder Voedselbank Gooi en Omstreken

Colofon

Redactie

Oscarine Vonk

Fotografie

Amirtharaj Stephen, Dinand van der Wal, Marcel Antonisse, Netty van Hoorn,
Vera Zuurmond, Rufus de Vries e.a.

Vormgeving

Tjerk Zweers en Schuttelaar & Partners

Dit jaarverslag is tot stand gekomen door de inzet van onbetaalde professionals; er is geen gebruik gemaakt van fondsen.

Het is uitgegeven door Stichting Voedselbank Steunpunt Amsterdam

Archangelkade 11, 1013 BE Amsterdam

020 – 638 4477

<https://amsterdam.voedselbank.org>

info@voedselbank.org